

so: Sedanji učni načrti sodružujejo preveč snovi ter se premalo ozirajo na šole nižje kategorije, zlasti na olajšave šolskega obiskovanja. V nekaterih točkah sodružujejo obžalovanja vredne prezgodnosti, tako z ozirom na slovnico in računski pouk. Na mesto principa snovi mora stopiti princip moči. Zato naj se sestavi normalni učni načrt. Predlog se z odobravanjem sprejme enoglasno.

Del. Horvatek predlaga omejitev domačega dela po šolskih otrokih za plačilo.

Del. Gassarek zahteva za zanemarjeno otroke ustanovitev rešilnic. Sprejeto.

Del. Lux predlaga razširjenje dosedanjih učiteljskih več letnikov ter ustanovitev novega učiteljskega. Sprejeto.

Del. Horvatek predlaga, da se naj skupščina izreče, da so domače naloge pedagoško in higijeniško zlo ter se imajo odpraviti. — Del. Trunk je le za delno omejitev, ravno tako del. Gassarek, kakor je sklenila sekcija. Za zadnje se izreče skupščina.

Del. Gassarek predlaga, naj se uvedejo počitnice v mesecih julij in avgust. Olajšave za šolsko obiskovanje naj trajajo od 1. junija do 1. oktobra. Sprejeto.

Del. Gassarek zahteva odstranjenje pogojnih vročinskih počitnic. Sprejeto.

Del. Stand predlaga, naj se v razredih zniža število učencev. V nerazdeljenem razredu pod 80, v razdeljenem pa jih ne sme biti čez 100. Sprejeto.

Del. Tomplak predlaga, naj se pouk v telovadbi preloži na poletni čas in se za takrat zato ure pomnožijo. Sprejeto.

Del. Schreithofer predlaga, naj se za šolska natanila uvedejo knjižice; ista se izdajajo samo dvakrat v letu, redi se naj pišejo s številkami. Sprejeto.

Del. Robič predlaga uvedbo normalnih zvezkov. Po pojasnilu g. predsednika, da se to zgodi uradnim potom umakne svoj predlog.

Del. Fellner zahteva uvedbo enotnih oblik črk. Sprejeto.

Del. Gassarek zahvali vse poročevalce, zlasti ravnatelja Trunka, ki je s svojim bogatim strokovnim znanjem delo jako olajšal.

Predsednik g. P. Končnik po prečitaniu imen delegatov opozori na demonstriranje v I. avstr. laboratoriju za biologijo, deleg. Calisto pa na razstavo njegovih risb na učiteljsku.

Konec ob polu 1. uri. Stalni konferenčni odbor je sklican na sejo ob 2. uri popoldne, da se posvetuje o predlogih 2. sekcije. Četrto glavno zborovanje se začne ob 3. uri popoldne.

(Dalje.)

Kako se ustanavlja prva slovenska meščanska šola!

Znano je, kako birokratski, neukreten, počasen in bogznaj še kakšen je avstrijski vladni aparat, kadar ima ustanoviti slovenske šole. Vendarle bi marsikdo utegnil misliti, da Slovenci ovirajo nemškutarske vlade samo v obmejnih krajih in da smo na Kranjskem na boljšem. A temu ni tako! Tudi pri nas se ustanavljajo njihotreba nemške šole s čudovito požrtvovalnostjo, slovenske šole pa se na vsi črti ali zavračajo ali pa ovirajo. Kričeč, vnebovpijoč slučaj je oni prve

slovenske postojnske meščanske šole. Na tak način bi niti med divjaki ne ustanavljali meščanske šole, kot se jo upajo državne šolske oblasti v kulturni provinci odlične Avstrije!

Pet let je že preteklo, odkar se ustanavlja prva slovenska meščanska šola v Postojni! Pet let je namreč že minulo, odkar je soglasno sklenil deželni zbor, da bo dežela plačevala učiteljstvo na tej šoli. Občina je obljubila dati brezplačno potrebne šolske prostore za toliko časa, da se reši vprašanje glede šolske stavbe. Vse druge formalitete bi se dale rešiti z najslabejšo polževo hitrostjo tekom enega leta, pa niti ne bi bilo treba, da bi gospoda kazala ono dobro voljo in ono agilnost, ki jo opažamo pri snovanju nemških šol.

Pred štirimi leti že bi torej lahko imeli Slovenci prvo meščansko šolo z maternim učnim jezikom. A vladni kurz, ta ponemčevalni sistem, si je tudi v tem slučaju obvaroval svojo avtoriteto. Delale so se ovire nad oviro in šele letošnjo spomlad se je sestavil učni črtež, ki bi ga imelo odobriti naučno ministrstvo.

Danes štejem 1. septembra, a o odobrenju učnega načrta nam ni še ničesar znano in o kakem razpisu učiteljskih mest ni ne duha ne sluha. Vse kaže, da nas hočejo zopet za eno leto oškodovati, ali bolje rečeno: opehariti; kajti gospodje nam že štiri leta obljubujejo takojšnjo otvoritev šole. Mi nujno zahtevamo pojasnila! Zakaj se ne razpiše učiteljskih mest za letošnjo jesen? Zakaj se ne izposluje nujnejše potrdila skozi tri ali štiri leta zavlačevanega učnega načrta?

Pozivljamo njega ekscelenco barona Heina, da naredi vendar že enkrat konec tako smešnemu in kvarnemu zavlačevanju. Naj se vendar sam iz aktov prepriča, jeli potrebno, koristno, pošteno in častno za deželo Kranjsko, da se otvarja v dvajsetem stoletju pod njegovim predsedstvom celih pet let meščanska šola, za katero so že zdavnaj zagotovljena vsa sredstva in ki bi se bila lahko osnovala tekom enega leta!

Če bi drugod delali ustanovitvi meščanskih šol toliko težav, kot jih delajo našim ubogim šolskim oblastem, potrebovali bi n. pr. v kraljevini Češki par tisoč let, da bi imeli ono število meščanskih šol, kot jih danes posedujejo. Nikar naj se nas ne tolaži več s praznimi izgovori, da je to in ono zakrivilo zavlačevanje. Naše potrpežljivosti je konec. **Krivce je iskati v o. kr. pisarnah šolskih oblastev!**

Zahtevamo, da se stvar nemudoma urgira. Prva slovenska meščanska šola v Postojni ni le lokalno, ne le kranjsko vprašanje, marveč principijalna zadeva, ki se tiče vseh Slovencev in vsi smo opravičeni zahtevati od avstrijske vlade zanjo brzega, brezpogojnega zadoščenja!

K poglavju o učiteljskem stanovanju.

Nekaj iz prakse.

Da krajni šolski sveti kaj radi nasprotujejo brezplačnim učiteljskim stanovanjem, je znano. Še bolj znano je, da duhovnik kot član krajnega šolskega sveta rad nasprotuje takim stanovanjem, seveda zgolj iz ljubezni do bližnjega. Manj bo morda znano, da se dobe tudi taki nadučitelji, ki, prepojeni »tovariške« vzajemnosti, sami delujejo na to, da se godi podrejenemu učiteljstvu čim slabše.